

5. Jun. 1830

FACTS

Date:

5. Jun. 1830

Page number:

Dagbog A, side 4 verso-7 verso samt 8 verso-9 recto

Mentioned people:

H.C. Andersen

Jens Budtz

Frans Fulling

Maren Svinth Lindahl, f. Olsdatter

Fritz Verner Rosenkrantz

Holger Rosenkrantz

Sophie Benedicte Rosenkrantz, f.

Bülow

Andreas Rydell

O.J. Schmidt

Walter Scott

TRANSCRIPTION

Den 5te.

Her Fullings¹ Regning for mit Ophold hos ham fandt jeg over al Maade billig, ikke saa billigt fandt jeg mig i at sætte mig paa Vognen næsten i et lige saa slet Veir som igaar Aftes; dog, jeg opdagede til min store Glæde en Fodpose og et Par Kapper som Fru Lindahl² havde efterladt mig, og indhyllet i disse gode Sager •5 verso• tilbagelagt vi, i en næsten uafbrudt Taage og Regn en ellers smuk Vei til Rosenholm. Jeg var paa disse 3 Mille i en ikke ringe Forlegenhed om hvorledes jeg bedst kunne faae denne interessante Bygning at see, da jeg just ei befandt mig saa vel, at jeg kunne saa ganske lade min Tunge bane mig Vei. – At benytte mig af den unge Brodersøns Invitation³ syntes mig en noget liden Grund; dog jeg erindrede mig at han tillige havde anført Forpagteren som en Ven af ham; og til denne var det jeg tog min Tilflugt efter at jeg forgjæves havde anholdt hos Degnen i den nærliggende Landsbye om at modtage Hestene paa nogle Timer. Han var alligevel paa en Maade undskyldt da jeg [overstreget: ikke] troer han havde hverken Plads eller Æde. – Altsaa jeg kjørte med et Slags Dristighed los paa Gaarden, dog for i muligt Tilfælde at være sikret et anstændigt Tilbagetog lod jeg Kusken holde i Allen og tiltraate selv mit Speidertog. – Da jeg var kommen igjennem den forreste Port fandt jeg paa høire Side et Værelse, hvor en Deel Jydinder vare beskæftigede med •5 recto• at gjøre Malkebøtterne rene; da det angik Mælk saa ansaa jeg det for et god Varsel og spurgte raskt efter Forpagteren⁴ i hvem jeg traf en temelig ung Mand som lod til at være en god og betænksom Landmand. Efter at jeg havde rygtet mig Ærinde hvori jeg ikke undlod at beraabe mig paa den unge Dragonofficer,³ samt hvor ondt det gjorde mig og hvor skamfuld jeg var over at foruleilige ham, anholdt jeg uden videre om et Sted til at udhvile mig en Times Tid, da jeg endnu virkelig befandt mig ilde, og blev strax af ham anviist et Værelse, hvor jeg tilbragte en just ikke rolig Time i en temmelig kort Seng. Da jeg igjen traadte ind til Fussles⁵ sagde han mig at han havde underrettet Baronem⁶ om min Ankomst, og et Øjeblik efter saa jeg en gammel Mand med et virkelig ærværdigt Udvortes i en gammel Frakke komme over fra Slottet til Forpagterboligen. Idet han traate ind i Stuen formeldte jeg ham min Compliment samt min Hilsen til ham fra hans Brodersøn •6 recto• og blev strax inviteret til at besee Slottet og alle Herligheder samt ikke at forlade Stedet ude først at have tilbragt Middagen med hans Familie. Da Forpagteren ikke vilde lade mig gaae førend jeg havde drukket Kaffe maatte jeg vel finde mig deri omendskjøndt jeg tænkte paa de bedrøvelige Følger en saa stor Kop Kaffe kunde have for mig. Baronem plaserede mig da vi først havde naaet Haven imellem sig og Hr Pastor Beck⁷ til Søebye, som imidlertid var kommen til og i dette Optog besaae vi og raisonerede over Haven og en Deel af Skoven. Da dette var bestilt sagde jeg Farvel til Forpagteren som skulde reise til Aarhus med hans lille tykke men ganske

nette Kone for at see Konge-Stadsen⁸ som den blev kaldet, og blev [jeg] derpaa af Baronen anbefalet et ikke ilde Sted til at oversee Slottet, som imponerede mig meget ved sin vel conserverede gammel-tydske Bygningsstiil. Efter at jeg i et meget koldt og raat Veir havde fuldført en lille Tegning, blev jeg af den Gamle vist omkring i •6 verso• det Indre som jeg til min Forundring fandt fuldkommen at svare til det Ydre paa nogle enkelte Møbler nær, som Tiden vel havde gjort nødvendig. Først traadte vi ind i en stor Riddersal hvor helle det adelige Register paraderede i noget udslitte Rammer men som gjorde sin gode Virkning og efter at have gjenemgaaet alle disse stolte Forfædre, og beseet de andre Værelser, hvoraf en Deel er betrukne med Gobelins-Tapeter, blev ogsaa adskillige Couriosa, hvoriblandt Fruens Værelse med levende Fugle, mig foreviist; til Slutningen blev jeg ført ned af den store Trappe til Gaarden og igjennem et Huugehuus, som i ældre Tider havde tjent til Vestibule, ind i den forfaldne og meget lave Kirke, hvor Intet egentlig var mærkeligt, derimod havde Sacerstiet som befandt sig i et af de runde Hiørnetaarne et ganske net Loft i Form af en Stjerne dannet ved Vælvinger. En gammel Tjener en Person fra W. Scoth's⁹ Romaner kom at melde at der var serveret, hvorpaa vi traate •7 recto• ind i Spiiseværelset, hvor der stod et meget langt Bord, som da Familien ikke var samlet for en Deel blev tomt. Baroneren fortalte ved denne Lejlighed at han endnu havde 11 Børn levende men som Baronessen¹⁰ berigtigede til 12 da hun bemærkede at hendes Mand sædvanlig ikke lod det komme an paa et Par mere eller mindre. Hun var forresten en meget artig Kone som ei ugjerne saae at man kaldte hende Frue Baronese. Hendes ældste Datter syntes at have lidt [noget] tilbage i [hendes] Væsen fra Opholdet i Kjøbenhavn og havde for mig ogsaa nogen Lighed med Frøken C Bertaut;¹¹ en ung Pige næsten paa samme Alder, som sad længere nede ved Bordet lente ikke at lade [gøre] hendes smukke brune Øjne gjældende; Pastoren var ikke af mange Ord hvorfor som en Følge vi andre hele Tiden pasierede i et Væk, og jeg ved denne Leilighed fik at vide at Godserne bleve administrerede og at Baroneren selv var 1ste Administrator. Da jeg saaledes havde tilbragt nogle Timer imellem disse mig ganske fremede Mennesker tog jeg Afsked for endnu inden Aften •7 verso• at naae til Randers, og blev af Baroneren og Baronessen inbuden til ikke at forglemme Rosenholm naar jeg engang igjen skulle komme der i Egnen. For ikke at tage Feil af den noget irsøme Vei fik jeg af Baroneren en Rytter med som førte mig til Clausholm igjennem en Egn som afvexlede med Skove Sletter og store Udsigte. Vi kom forbi nogle Vandmøller som havde meget smukke Beliggenheder og jeg tror virkelig at kune have tilbragt nogen Tid ret behagelig og nyttigt i denne Egn. Clausholm fandt jeg ikke at svare til min Forventning, hvorfor jeg ogsaa efter at Hestene havde udvilet lidet fortsatte Veien til Randers hvor jeg ankom Kl 7 i temmelig smukt Veir. Jeg havde denne hele Dag befundet mig ilde og først efter at have udvilet lidet blev jeg af Andersen¹² vist

omkring i Byen som just ikke har mange Seeværdigheder. Da A. var ankomet til Byen [før mig] havde han haft Leilighed til at bese det Indre af Kirken med nogle faae andre Ting som ikke skal have •8 verso• meget at betyde. Det Ydre af Kirken var [er] meget propert og pænt, den er ligesom Aarhus Kirker rød med vide Furer, forresten har den et Taarn som ogsaa synes at være afkortet ligesom de 3 Taarne paa Domkirken i A. I Randers og Omegn finder man en betydelig Deel Storke som med deres Knepren og med [overstreget: en eget] nogle Uglers Skrig udgjorde en snurrig Musik. Hospitalet synes ogsaa at have været en ældre Bygning, paa Endegavlen findes et Par malede ældre Vaabener som kunne være snurrige nok; dog mere gefalt mig en Dør paa Kirken hvor der var anbragt Basrelief af Bibelen. Allerede i Randers finder jeg mere kleinstetisch, da A og jeg flere Gange paa Gaden hørte Forundringer over vore stakkels grønne Huer. Den gamle Lazarus seer jeg har heer etableret sig som Kræmmer og nedladt sig i et Firma formodentlig ved fremmede Midler da Karlen jo som bekjendt var fattig. Om Morgenen før min Afreise aflagde jeg mit Kort hos Cartensen¹³, som var reist •9 recto• til Aarhus med Kamerjunker Lüticov.¹⁴ Paa Giestgivergaarden hos Rydel¹⁵ er temmelig dyrt og Her Giestgiveren synes ikke at bryde sig synderlig om at faae Gjæster. [Man siger, han har været Corsar.] Modtaget et Besøg af en Student Smidt¹⁶ som kom over med Dampbaaden paa samme Tid som jeg.

---

¹ Gæstgiver og vinhandler Frans Fulling.

² Maren Svinth Lindahl, f. Olsdatter, som havde stillet sin vogn til rådighed for Rørbye.

³ Rørbye var 3. juni blevet opfordret af Fritz Verner Rosenkrantz til at besøge dennes onkel på Rosenholm, baron Holger Rosenkrantz.

⁴ Jens Budtz.

⁵ Rørbye mener formodentlig Budtz.

⁶ Baron Holger Rosenkrantz.

⁷ Præsten i Søby hed dog ikke Beck, men Niels Jacob Schou (1771-1850), der senere samme år blev erstattet i embedet af Hans Frederik Gøtzsche (1796-1839).

⁸ Frederik VI ankom samme dag til Aarhus, hvor han blev til den 15. juni, hvorefter rejsen fortsatte til Randers og Aalborg.

⁹ Walter Scott.

¹⁰ Baronesse Sophie Benedicte Rosenkrantz, f. Bülow.

¹¹ Uidentificeret. Muligvis Bertouch.

¹² H.C. Andersen.

¹³ Uidentificeret, jvf. Cartensen.

¹⁴ Hans Helmuth Lüttichau.

¹⁵ Andreas Rydell.

¹⁶ O.J. Schmidt.

Plan, som Kongens Maadts Placindertid alle
sine hede almindelig i Tylkath. - Kraft til Mithy
for Tuller, Valfab med Sammenlign Littere
for Odense, om Eftermiddagen saavel at Varter af
Amdelene for sig selv som for sig selv. -
men - Hanses Læsefærdig Brevs Mellem saa
Aftalen, bestemmelse af Gæstene, som skal adgik
mygt samlede Læsefærdig og at for Gæstene med
Aftal at besej for Amdelene og for sig selv.
Kongen besej sig mig til Gæstene for at besej
Aftal som med sig selv og for sig selv.
Littere Aftalen for Gæstene og med Aftalen
amndelene at indgik mig for dem saavel sig
ungang igen som til Amdelene. - at besej sig
at Amdelene besej sig, som sig selv for mig
til mig. den 2de - for sig selv og mig selv
med Aftal for mig selv og mig selv at besej sig
alle og besej sig mig selv at besej mig saa
Kongen usikker og sig saa sig selv som sig selv
Aftal sig sig og sig selv til mig selv og mig selv
Littere og sig selv som sig selv som sig selv
af sig selv og sig selv i disse gode Dage

5
* At guds Maltebattonens orme, da det angik Mids
jda ansaa sig til for at guds Raad, og skrytelse
af den Fuggetarm; som sig dog en Naemlig
Middel som det Maltebattonens orme, og det
mand. Jette at sig funder sig til mig drind for
sig i de lande det bræde mig qua den sig Dra-
ganoffier, funder for andt det gort mig og
habe skæmsfuld sig var osam at forvilede gam,
anslet sig uden videre om det det sig sig
mig nu tenne lid, da sig anden indaly best
mig alle, og bleo sig af dem anviset at korle
for sig det sig og just ikke volig time is nu
samme, det sig. Da sig sig sig sig sig sig
sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig
Lorran om min Andant, og at sig sig sig
saa sig en gemme Mads med at sig sig
over sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig
for sig sig sig sig sig sig sig sig sig sig
da ind i den sig sig sig sig sig sig sig sig
samt min sig sig sig sig sig sig sig sig sig

heltogelagt mig i en næsten iafbrunt Haars og Lange
an allede fundt Hoi til Rosenholms. Jeg var
gaa ind i Mille i nogle ringe Aarsind
en favelatet jeg vist Linnis saa druen i Aarsind
Lopping at san, da jeg vist i befandt mig saa
end, at jeg Linnis saa ganske faldt mit Linnis
bunden mig Hoi - At bange mig af den unge
Lindroffers Funtation siges mig en meget Lidet
Gruet; dog jeg ventende mig at san villeg sende
anfodt Hedejarnen som en Hoi af faldt, og til
Linnis var det jeg tog mig villeg at sende jeg
druer var sendt anfodt for Linnis i den uendige
Lindroffers om at mistage. Jastan gaar mig Linnis.
Jeg var allede indgaar en Hoi villeg at jeg
Linnis var saa sandt funder Hoi allede. Allis
jeg Linnis med en Hoi villeg at Linnis
jeg for i villeg villeg at Linnis villeg at
Linnis villeg at Linnis villeg at Linnis villeg at
Linnis villeg at Linnis villeg at Linnis villeg at
Linnis villeg at Linnis villeg at Linnis villeg at
Linnis villeg at Linnis villeg at Linnis villeg at
Linnis villeg at Linnis villeg at Linnis villeg at

og blev floop i vinteren til at besøge Stathuset og alle
Gæstgæstene som ikke at forlade Staden og først
at komme tilbage til Middagen med Gæstene i Staden.
I de forrige Aar alle melle. I den ring gear foran
jeg fandt den ved Staden maatte jeg mit Spidring
der i omvendt Stund. Jeg havde gear og kadetale.
Sølgeren og saa for sig Løffe som en sara sara.
Derom gikende mig da ni først fandt maatte
gæstene i melle og jeg i Staden. Dele til
Løffe som i melle Staden som i melle Staden
Løffe besøge mig og reiserende om Staden og an-
stalt af Staden. Da alle melle Staden jeg
først til Staden som Staden melle Staden
som melle Staden melle Staden melle Staden
Løffe for at saa Løffe Staden som den blev
Løffe og blev Staden af Staden melle Staden
at alle Staden Staden om Staden Staden, som
ingen melle mig melle Staden melle Staden
gæstene Staden Staden Staden. Staden at jeg i at
melle Staden melle Staden melle Staden melle Staden
Løffe, den jeg af den Staden melle Staden.

Det Lader som jeg helmic forundring fundt
fuldmægtig. Alspær til det Høsten som nogle
andette Møbler var, som det samme fundt gjort
indmændig. Høst. kendte mig ind. som det samme
spal foru selbe det adelige kongen forværdend
i nogle indstette Læmme som som godt sin gode
Hilsming og alme at fare gennemt grund alle disse
flotte Høsteden og bafent de ad den Høsteden
forud at det som bafent den ind Gødelens
Læstren, den og so indstille, den og so, som iblandt
denne Høsteden ind den ind indstille, som
indstille, til Høsteden den og so ind og so som
Læstren til Gødelens og i gennemt at Gødelens som
i den ind den indstille til Høsteden ind i den
forud den og nogle den ind, som indstille
var indstille, den ind den indstille som bafent
ind i det ind den indstille at den ind
Læst: som og den ind den indstille indstille
den gennemt den og so den indstille den
som indstille den som den indstille indstille

ind i Byens vortset, hvor adre Stodsk Mængde
Lampbord, som de Søjlerne ikke var fundet for
en Aand blev tænt. Derom forstalle ved den
Lidelyst at jeg endnu fandt Hverne hændte
man for Carousen berygtede til de da som
benedede at færdig Mand fornavnlig alle skal de
komme ad gaa al for mine allerminde. For
var forresten en meget vellyk. Der jeg en rigtig
ved gaa at man alle færdig bær Carousen. Gennem
af den anden synder at jeg ^{nytt} vil bære i ^{hand} Mosen for
Udfaldet: Cyberhær og fandt som Gæng og for nogen
Lidelyst med Liden (Lidelyst), en mig lige udfør
gaa sammen alle som færdig bær med ved Liden
Liden ikke at alle færdig færdig bær som
gjældende; færdig var ikke af mange. Det forresten
som at følge en anden færdig Liden gærdede i Liden.
og jeg med den Lidelyst færdig at vide at det
sammen blaar administration og at Liden færdig
var i Administration. De jeg færdig fandt bær
nye Liden i mellem det mig gærdede færdig
Mannet by jeg alle færdig færdig inden alle.

at naar til Randers, og blev af Carrouan og Lou-
couper indbudet til alle de forglemte Rosen-
holen naar jeg nu og ejde Gulle Sammen sid
i Guden. Der ellers at lige faaet den meget
af Gode. Der sid jeg af Carrouan an Gulle med
som fortalte mig at Clauskolon bygnen an
Lige som afslaget med Blom og Blom og som
Gulle. No. Lige fortalte Blom med som
Lige meget Gulle Lige med og jeg Gode
med Lige at Lige som Gulle med til ord
Lige og Gulle. Lige Lige. Clauskolon
Lige jeg ellers at naar til Lige Gulle
Lige jeg og Lige afslaget Gulle Gulle
Lige Gulle Lige med til Randers som jeg
andere. At i Lige med Lige. Jeg Gode
Lige Lige Lige med mig ellers og Gulle Lige
at Lige med Lige Lige jeg og Lige med
Lige Lige Lige som Gulle ellers som mange Gulle
Lige. At Lige med Lige Lige Lige Lige
Lige Lige Lige til at Lige med Lige af Lige
Lige Lige Lige Lige Lige Lige Lige Lige

Junydt at Sofgde. Vallyden af Eirhan ¹⁷⁴¹
unghyggende og gaud den bar lige som Aertens
Eirhan, ved midt i den store furestien for den
at laare furestien fyndt det mere afbrudt lige
som den 3. Maaned gaa vunderbort. O. I. S. S. S.
og Amys fyndt man en belydely dand Stoda
som med den Engren og med en ^{ny} afbrudt
Hvis udgode en furestien. Hisselalst som
mer ofte at fane vordt en oldre Engren og
Ludgalden fyndt at for smalt de oldre Maetmen
den Eirhan vordt furestien med, de mere gefalt
mig en for gaa Lide smalt den mere afbrudt
Klarvalst af bopalden. Allvordt. Sander
fyndt jeg mere Hisselalst da dog jeg for
gangs gaa faden for, Lovindringes unanvord
Hisselalst grunde fure. Den gamle Legeren
fure fyndt fure afbrudt sig som. Hisselalst
og Hisselalst i at Hisselalst fyndt med fure
omade Hisselalst da. Lestan jo som Hisselalst
fure. Den Maaned fure Hisselalst afbrudt
Hisselalst fure for Lestan, som Hisselalst.

